

9. évfolyam

Óraszám: 34 óra.

A témakörök áttekintő táblázata:

<i>Témakör neve</i>	<i>Óraszám</i>
1. Zeneművek – Énekes anyag	10
2. Zeneművek – Zenehallgatási anyag	18
3. Komplex készségfejlesztés	6
<i>Összes óraszám:</i>	<i>34</i>

1. Zeneművek – Énekes anyag

Óraszám: 10 óra

Tanulási eredmények

- Megismer a Népdalaink világa témakörből 8-10 dalt, azok éneklési módját - Válogatás a tankönyv népzenei anyagából
Szerelem: Azt gondoltam, eső esik; Repülj madár, repülj; Körösfői kertek alatt; A bolhási kertek alatt, Nézd meg, lányom; Szerelem, szerelem; Szép a gyöngyvirág; Hej, révész, révész
Életképek: Pl. Én az éjjel nem aludtam; Hej, igazítsad; Irigyeim sokan vannak; Istenem, Istenem, áraszd meg a vizet
Ballada: Rákóczi kocsmába
Katonadalok: A nagy bécsi kaszárnyára
Ünnepek: Pl. Szent János áldása; Üdvözlégy, Szent László király
- Megismer a Műzenei szemelvények és más népek dalai témakörből 5-8 dalt Válogatás a tankönyv szemelvényeiből
J. Haydn: Erdő mélyén – kánon; W. A. Mozart: Jöjj, drága május; Franz Schubert: Hová? vagy A hársfa, Kodály Zoltán: Mikoron Dávid (Psalmus Hungaricus); Old Black Joe- spirituálé; Oh happy day; Ég a város – angol kánon
- A megismert dalokat csoportban, kottaképről és emlékezetből szöveggel, a dalok karakteréhez, hangulatához igazítva, helyes tempóban énekl
- Felismeri, értelmezi a dalokhoz tartozó fogalmakat, népi kifejezéseket
- Elemzi a népdalokat a megadott szempontok szerint önállóan is: szerkezet, dallamvonal, hangsor, ambitus, metrum, előadásmód, stílus
- Himnusz, Szózat ismerete, csoportban emlékezetből, helyes tempóban, képességeihez mérten helyes intonációval énekl

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- 10. osztályban 13-18 dal megismerése
- Hallás utáni daltanulással elsajátított magyar népdalok és felismerő kottaolvasással elsajátított műzenei szemelvények éneklése
- Előadói készségük további fejlesztése
- A hangszerkísérethez és az éneklő közösséghez való alkalmazkodási képesség fejlesztése

- A régi és új stílusú népdalok jellemzőivel kapcsolatos tudás megerősítése
- Az adott zenemű történelmi, irodalmi és kultúrtörténeti vonatkozásainak megismertetése
- Az adott műdal elhelyezése a különböző zenetörténeti stíluskorszakokban

Fogalmak: A klasszikus és romantikus műdal, spirituálé, zsoltár és a 9. osztályban tanult fogalmak elmélyítése

Javasolt tevékenységek

- A zenei nevelés elsődleges tevékenységi formája az éneklés
- A kreativitás támogatása az éneklésnél
- Éneklés az iskolai kórusban
- Részvétel az ünnepekhez kapcsolódó előadásokban, projektekben
- Részvétel a Zenei Világnap alkalmából rendezett iskolai programokban
- A Fejlesztési feladatok és Készségek elnevezésű részben javasoltak alkalmazása

2. Zeneművek – Zenehallgatási anyag

Óraszám: 18 óra

- Megismerkedik a tanterv zenehallgatási anyagában meghatározott zeneművekkel, zeneszerzőkkel, zenetörténeti háttérrel.
- A zeneművekhez kapcsolódóan megismerkedik a népi hangszerekkel és a klasszikus zenekar hangszercsaládjával, a kóruszólámokkal, a műfajokkal, fogalmakkal, ezeket felismeri, megnevezi.
- Zenehallgatási anyag - 9. o.
 - Szerelem, barátság: Azt gondoltam, eső esik; Repülj madár – Sebestyén Márta, Muzsikás Együttes; W. A. Mozart: Don Giovanni - részletek- I. felvonás 8. és 9. jelenet; Beethoven: F-dúr románc
 - Zeneművek és a történelem: F. Chopin: Forradalmi etűd, R. Schumann –H. Heine: Két gránátos, Kodály Zoltán: Hány János – Felszántom a császár udvarát; Ének Szent István királyhoz, A. Dvořák: Új világ szimfónia – részletek, D. Sosztakovics: VII. szimfónia – részletek, A. Honegger: Jeanne d’Arc a máglyán - részletek
 - Zeneművek és az irodalom: Erkel Ferenc: Bánk bán – részletek Keserű bordal, Hazám, hazám, Liszt Ferenc: Les Preludes, F. Schubert – J. W. Goethe: Erlkönig vagy Margit a rokkánál, S. Prokofjev: Rómeó és Júlia – lovagok tánca, Carl Orff: Carmina Burana – In taberna, Kocsár Miklós – Nagy László: Csodafiú – szarvas, Kodály Zoltán- Weöres Sándor: Öregek vagy Esti dal
 - Életképek: Muszorgszkij: Egy kiállítás képei – részletek, Verdi: Aida – részlet - Bevonulási induló, Nabucco – részlet - Rabszolgák kórusa, Ravel: Bolero, Gershwin: Kék rapszódia

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- A tanulók kreatív képzeletének fejlesztése változatos motivációs technikákkal, a zeneművek nyújtotta lehetőségeket kihasználva
- A zeneművek gondolati tartalmát kifejező eszközök felismerésére, átélésére és értelmezésére alkalmas képességek kialakítása

- Egy-egy zeneszerzőre jellemző alkotói sajátosságok felismerése
- Hosszabb, összetettebb koncentrációt igénylő zenei anyag befogadásának képessége
- Összefüggés felfedezése a zenei stíluskorszakok és a történelmi események, irodalmi alkotások között
- A zeneművekről történő önálló véleményalkotás képességének továbbfejlesztése
- A zeneszerzők helye a különböző zenetörténelmi korokban
- Az adott zenemű történelmi, irodalmi és kultúrtörténelmi vonatkozásainak megismerése
- A zeneművekben megfogalmazott gondolatok társítása hangszerelési, szerkesztési megoldásokkal, kompozíciós technikákkal, formai megoldásokkal

Fogalmak: A szimfónikus költemény, hangszeres karakterdarabok: keringő, mazurka, noktürn, ballada, rapszódia, polonéz, nemzeti opera, nyitány, partitúra, libretto, a XX. század zenei irányzatai: folklorizmus, dzsessz és a 9. osztályban vagy korábban megtanult fogalmak

Javasolt tevékenységek

- Részvétel hangversenyeken, amennyiben lehetséges
- Élménybeszámoló készítése a hallott hangversenyek kapcsán
- Zeneművek zenetörténelmi rendszerezése
- A Beethoven árnyékában c. film megtekintése
- Kiselőadás készítése különböző hangszerekről, zenei műfajokról, zeneszerzőkről, zeneművészekről
- Az elektronikus média által nyújtott lehetőségek tanári irányítású használata

3. Komplex készségfejlesztés

Óraszám: 6 óra

Tanulási eredmények

- A korábban tanult ritmikai, dallami ismeretek frissítése, elmélyítése, tudását tudja alkalmazni
- Az 5/8-os, 6/8-os ütemmutató, felütés (csonka ütem) megismerése
- A szűkített, bővített hármashangzat megismerése
- A törzshangok és a módosított hangok felismerése, szerepének ismerete
- A zenetörténet jellegzetes műfajainak ismerete

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Részvétel közös kreatív zenélési formákban, a zeneművek befogadásának előkészítéséhez
- Amennyiben az osztály képességei engedik a többszólamú éneklés fokozatos bevezetésével a többirányú figyelem, a hallás, az intonációs készség fejlesztése
- Gyakorlat szerzése a felismerő kottaolvasásban
- A zenei formaérzék fejlesztése

Fogalmak: Minden korábban szereplő fogalom.

Javasolt tevékenységek

- Az improvizáció és a kreativitás támogatása a tanult ritmikai és dallami elemek felhasználásával
- Ritmikai játékok
- Kottairáshoz alkalmas szoftverek használatának megismerése
- A Fejlesztési feladatok, Készségek elnevezésű részben megfogalmazottak alkalmazása a hangközök és egyszerű harmóniak megfigyelésének és meghallásának gyakorlására.